GLOBALIOS LIETUVOS APDOVANOJIMŲ LAUREAČIŲ ALVIJOS ČERNIAUSKAITĖS, ELZĖS DI MEGLIO IR AURELIJOS ORLOVOS KREIPIMASIS Į PREZIDENTĄ DĖL LITUANISTINIO ŠVIETIMO IR MIŠRIŲ ŠEIMŲ INTEGRACIJOS

2021 m. Liepos 16 d.

Norėtume padėkoti už atkreiptą dėmesį į lituanistinį švietimą, diasporos aktualijas, grįžtančiųjų į Lietuvą iššūkius bei šiltą, išeivijos, kaip vienos didelės šeimos, naratyvą. Nuoširdžiai džiaugiamės, kad pirmoji šalies ponia Diana Nausėdienė priėmė Pasaulio lietuvių bendruomenės Švietimo komisijos pasiūlymą ir sutiko globoti lituanistinį švietimą. Kiekvienas apsilankymas renginyje, vaikų stovykloje ar sveikinimas seminaro metu motyvuoja tęsti pradėtus darbus, teikia vilčių, kad Lietuvai rūpime, kad esame laukiami ir mums taip pat skiriamas dėmesys.

Lituanistines mokyklas lanko tik 6% užsienyje gyvenančių vaikų, vadinasi, žinutė apie lietuvių kalbos išsaugojimo diasporoje reikšmę pasiekia tik mažą dalį užsienio lietuvių. Suprasdami, kad sklandi bei konstruktyvi komunikacija ir autoritetas yra vienas iš esminių raktų norint pritraukti kuo daugiau vaikų į lituanistinio ugdymo mokyklas, informuoti apie lituanistinio švietimo, kaip neįkainojamos investicijos tiek į vaikų, tiek į Lietuvos ateitį, vaidmenį prašome prezidentūrą prisidėti prie komunikacijos ir **nuolatinės** žinutės apie lituanistinio švietimo svarbą skleidimo.

Matydami, kad sugrįžtančiųjų ir besiintegruojančių į Lietuvą skaičiai auga, tačiau transliuojama informacija ir realios patirtys dar šiek tiek prasilenkia su tikrove, turime aiškiai iškomunikuoti, ką kalbame ir ką darome. Norėdami išeiviją bei sugrįžtančiuosius matyti, kaip regiono stiprinimo įrankį, siekdami glaudesnio diasporos ryšio su regionais kviečiame stiprinti regioninės politikos komunikaciją visos Lietuvos mastu ir išreikšti paramą kartu ieškant atsakymų į sugrįžtančiųjų klausimus.

Deja, lituanistinio švietimo samprata ir jo svarbos suvokimas šeimai ir valstybei dar nėra taip giliai įsišaknijęs. Didelį indėlį jau dabar daro pavienės valstybės institucijos, bet tik suvienijus visiems jėgas galėtume greičiau ir lengviau spręsti aktualias lituanistinio švietimo problemas. Šiais metais viso pasaulio lituanistinio švietimo atstovai susivienijo ir susijungė į vieną Lituanistinių mokyklų asociaciją, kurios dėka kompetentingi specialistai ir

lituanistinio švietimo puoselėtojai dirba lituanistinio švietimo labui ir kartu veikia viena kryptimi su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Švietimo komisija.

Jau yra vykdomos programos grįžusiems vaikams, tačiau, mūsų manymu, integracija Lietuvoje galėtų būti pradedama nuo pat mažumės. Vienas iš galimų sprendimų-pasiūlymų, kaip galėtume pagerinti pasaulio lietuvių vaikų integraciją Lietuvoje ir bendradarbiauti su institucijomis, būtų galimybė tėvams leisti savo vaikus į Lietuvos ikimokyklinio ugdymo įstaigas viešnagės metu. Tai taip pat galėtų padaryti įtaką apsisprendimui grįžti gyventi į Lietuvą, kuomet vaikas jau būtų integravęsis Lietuvoje. Tai puiki abipusė integracijos ir tolerancijos pamoka tiek mažiems, tiek dideliems. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad kai kurios šeimos net ir norėdamos negali grįžti į Lietuvą, skyrybų atveju, dėl teismo sprendimo nurodymo pasilikti šalyje, kurioje vaikas yra labiau integravęsis, ir tai, deja, nėra Lietuva.

Džiaugiamės, kad kai kurios savivaldybės priima vaikus į ikimokyklinio ugdymo įstaigas viešnagių metu, bet labai norėtųsi, kad užsienio lietuviams visos savivaldybės vieningai sudarytų šią galimybę bet kokiame Lietuvos mieste.

Kitas svarbus akcentas - mišrios šeimos narių integracija Lietuvoje. Šiuo metu Lietuvoje didelis dėmesys kreipiamas į grįžtantį lietuvį, tačiau kai kuriose užsienio šalyse, kaip pavyzdžiui Italijoje, didžioji dauguma lietuvių šeimų yra mišrios. Todėl norint padėti grįžti į Lietuvą, reiktų galvoti ir apie kitos šalies piliečių integraciją. Tokios šeimos sprendimui persikelti į Lietuvą, o persikėlus lengviau integruotis galėtų padėti virtualių lietuvių kalbos kursų programa ketinantiems grįžti šeimos nariams. Manytume, valstybė galėtų suteikti tokią pagalbą dar prieš atvykstant į Lietuvą.